

*А.І. ЛИТВИНОВ, кандидат економічних наук, доцент
Харківський національний технічний університет
сільського господарства ім. Петра Василенка*

Сільськогосподарська продукція: проблема якості

Постановка проблеми. Сільське господарство – базова галузь економіки, воно є джерелом продуктів харчування та незамінної сировини для інших галузей. І хоча з давніх–давен продукція сільського господарства активно використовувалася людиною на всіх етапах економічного й суспільного відтворення, останнім часом в Україні загострюється проблема її якості, оскільки критерії якості не завжди є зрозумілими не лише для широкого загалу, але й для виробників сільськогосподарської продукції. Водночас проблеми з її якістю несуть суттєві ризики і не лише зовнішньоекономічні. Також це стосується й стандартизації параметрів продукції. Але виникає ще одна проблема: чи є тотожними категорії продукції стандартної й продукції якісної? Розвідкам шляхів їх розв’язання й присвячується запропонована стаття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми якості та стандартизації турбують людину вже тривалий час. Так, перші кроки на шляху до стандартизації були зроблені ще в древньому Китаї, де стандартизували якість порцеляни й паперу [1]. Наступною масштабною подією на цьому шляху стала розробка наприкінці XIX ст. своєї теорії американцем Ф.У. Тейлором, який ввів у вжиток визначення меж якості та сформулював підходи й інструменти для їх вимірювання [1].

Перша половина XX ст. стала початком використання для контролю за якістю статистичних методів згідно з розробками

У.Е. Шухарта, який був учителем Е. Демінга [1]. Останній — став провідним дослідником з питань якості. Він, зокрема, вважав, що 94% можливостей поліпшення знаходяться у сфері управління та визначив 14 ключових принципів, які мають допомогти керівникам у цьому [2, 3]. Також у переліку дослідників систем якості слід згадати про Джозефа М. Джурана [4], автора теорії тотального контролю якості Арманда Фейгенбаума [5], Каору Ішикаву [6], Геніті Тагучі [7], Філіпа Кросбі [8]. Ціла плеяда інших дослідників і фахівців залишилася неназваною, але їхній внесок у теорію якості не стає від цього менш вагомим.

Мета статті – дослідження окремих аспектів проблеми якості сільськогосподарської продукції, що несуть підвищені ризики для підприємств – виробників сільськогосподарської продукції, та внесення пропозицій щодо мінімізації їх негативного впливу на результати діяльності підприємств.

Виклад основних результатів дослідження. Продукція сільського господарства вже багато тисячоліть є невід’ємним атрибутом людства. Так, одомашнення великої і дрібної рогатої худоби, окультурення хлібних злаків, бобових та інших рослин у 9-7 тисячолітті до н.е. називають неолітичною революцією [9, с. 11]. Ці події, спрямовані на зменшення залежності людини від дії примхливих і не завжди зрозумілих природних сил, розв’язали на наступні тисячоліття продовольчу проблему, про що, власне, доводить статистика зростання людської популяції. За свідченням С.П. Капіци чисель-

ність людства збільшується за гіперболічною кривою і відбувається це за рахунок того, що воно має інформаційну природу, під якою мається на увазі передавання від попередніх поколінь до наступних інформації — знань, технологій, звичаїв тощо [10]. Слід додати, що знання як одержати їжу, як із наявної обрати безпечну для споживання, знаходяться в переліку інформаційних пріоритетів на одному з перших місць, адже від цього залежить виживання кожної людини. Тому проблема якості сільськогосподарської продукції має доволі тривалу історію.

Що стосується сільського господарства, то його продукція, напевно, взагалі, була одним із перших товарів. На користь цієї гіпотези постає той факт, що така продукція (а точніше — її окремі види) часто і в різних культурах стає еквівалентом обміну, грошима. Так, Дж. Везерфорд зазначає, що ацтеки користувалися зернами, або бобами какао як грошима, в обмін на них можна було купити жертвне м'ясо, їжу, рабів та алкогольні напої на місцевих ринках. Індійці як гроші використовували мигдаль, жителі Гватемали — кукурудзу, античні вавілоняни й асирійці розраховувались ячменем, монголи — брикетами чаю, а для жителів країн південно-східної Азії — Японії, Філіппін, Бірми та інших — за гроші часто служила стандартна мірка рису. Цей перелік можна продовжити: норвежці як гроші використовували вершкове масло, а в середні віки — сушену тріску; жителі Китаю, північної Африки і середземноморського регіону — сіль, яка, хоча й не є продуктом сільського господарства, але застосовується в їжу. Жителі Борнео в ролі грошей користувалися буйволами, древні хети вимірювали вартість у вівцях, а греки часів Гомера — у биках. Взагалі скрізь, де набула поширення свійська худоба, її часто використовували в ролі грошей [11, с.17-21], що, безумовно, потребує однорідної якості товару. Тобто, різні екземпляри товару мають бути більш-менш однаковими.

Нині це називається стандартизацією. І знову ж таки, оскільки людина постійно має справу із продукцією сільського господарства, коли — в процесі її виробництва, а коли — по кілька разів на добу в процесі приготу-

вання їжі та її споживання, вона мимоволі стає експертом і навчається не лише відрізняти добрий продукт від поганого, але й орієнтуватися, наскільки добрим є той чи інший продукт. Це дає нам підстави стверджувати, що сільськогосподарська продукція в такий спосіб стає першим масово стандартизованим товаром ще задовго до появи формалізованих на документальному рівні систем стандартів.

У результаті дії процесів суспільного розвитку їжа, яку споживає людина, має дедалі менше відношення до продукції сільського господарства і все більше — до промислового виробництва. Поступово вона перестає бути продуктом життєдіяльності рослин та тварин і стає сумішшю різних речовин органічного й неорганічного походження, з якої роблять продукти, призначені для харчування. А промисловий спосіб їх виробництва в сучасних умовах вимагає стандартизації та контролю якості. При цьому контроль якості може бути ефективним лише тоді, коли він здійснюється на всьому ланцюжку — починаючи із сировини і завершуючи передачею продукту кінцевому споживачу. Неможливо здійснювати ефективний контроль за якістю виробленого продукту без контролю за якістю сировини. А оскільки сировиною в даному разі є продукція сільського господарства, це і є об'єктивною причиною для поширення концепцій контролю якості та стандартизації в сільськогосподарському виробництві. Іншою важливою причиною є розвиток торгової справи і поширення торгівлі на великі відстані.

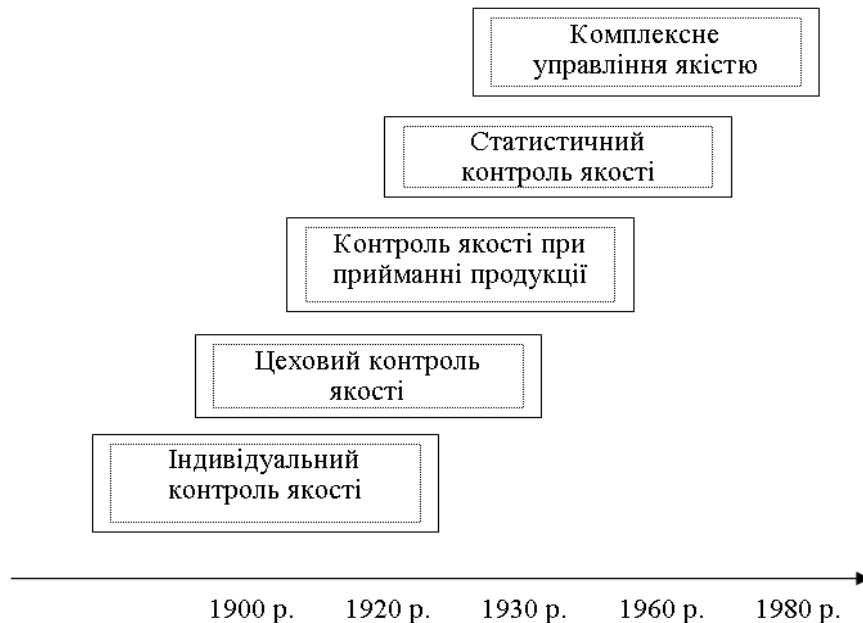
Знову ж таки, посилення останнім часом вказаних тенденцій не означає, що стандарти та контроль якості в сільському господарстві раніше були відсутні. Зокрема, перший стандарт на зерно у США було опубліковано майже століття тому, у 1917 році [12, р. 39].

Але система стандартів на якість як на таку з'являється лише у 80-х роках XX ст. у вигляді групи стандартів ISO 9000 [1, с.39]. Ця система є закономірним результатом еволюції підходів до управління якістю у XX ст. (рис., наведено згідно із А. Фейгенбаумом [13, с.45]).

Слід зазначити, що стандарти на сільськогосподарську продукцію в Україні під час Другої світової війни вже діяли. Зокрема, у 1942 році був введений у дію стандарт "Овощи" [14], інші стандарти на продукцію сільськогосподарського походження [15]. Отже, стандартизація сільськогосподарської продукції в Україні має вже майже столітню історію. На нинішній час у країні існує (або знаходиться у стані розробки) понад 1000 державних стандартів¹.

Важливе значення має питання відповідності національних та іноземних стандартів якості, особливо в сучасних умовах інтеграції України в економічну систему європей-

ської співдружності. Адже сільське господарство країни традиційно є експортоорієнтованою галуззю і питання відповідності продукції стандартам країн – споживачів визначає саму можливість такого експорту. Крім того, відповідність національних та іноземних стандартів визначає режим сприяння експорту чи імпорту відповідних товарів, пріоритети підтримки вітчизняного виробника. Так, вищі внутрішні вимоги обмежують доступ на внутрішній ринок товарів, які їм не відповідають. При цьому національні товари відповідатимуть менш жорстким зовнішнім вимогам і можуть бути експортовані.

Еволюція концепцій контролю якості за А. Фейгенбаумом

У контексті вступу України до СОТ та очікуваного вступу до Європейського Союзу для українських сільськогосподарських товаровиробників відкриваються нові можливості, пов'язані з освоєнням потужного потенціалу європейського ринку. Але для цього слід забезпечити виконання вимог до якості сільськогосподарської продукції на рівні європейських стандартів. Тому гармонізація стандартів, що нині відбувається (див. [17–19]), має значення не лише формального кроку на шляху до вступу України в Євросоюз, але і є суттєвою загрозою для частини сільськогосподарських виробників,

які не зможуть адаптувати своє виробництво до вимог європейських стандартів. Адже якщо раніше для таких виробників були закриті лише зовнішні ринки, то зі встановленням гармонізованих вимог до якості внутрішній ринок також закритися. Разом із тим представники уряду стверджують, що станом на початок 2012 року до 99,9 % харчової продукції, експортованої Україною, жодної претензії не було [19]. Тобто, на перший погляд ситуація виглядає дуже заспокоїливою. Але все не так просто. Почнемо з того, що зовнішньоекономічна діяльність в Україні є сферою державного регулювання (див. [20,21], інші нормативи). Це означає, що доступ на зовнішні ринки є для сільськогосподарських підприємств – безпосередніх

¹ Наведено на підставі даних наказу Мінагропродовольства України від 05.07.2006 р. № 348 [16].

виробників ускладненим, а тому значні обсяги їхньої продукції призначені для продажу на внутрішньому ринку, для внутрішнього покупця. Навіть якщо таким покупцем є зернотрейдер, що формує партію зерна для виконання зовнішньоекономічного контракту, для сільськогосподарського підприємства – виробника зерна він усе одно є внутрішнім покупцем.

В Україні на державному рівні ведеться робота з питань нормування, регламентації та стандартизації продуктів харчування відповідно до вимог ФАО (Продовольча сільськогосподарська організація) і ВООЗ (Все-світня організація охорони здоров'я). Зокрема, відповідно до Постанови КМУ від 19.04.1999 р. № 616 [22, 23] створена та діє Національна комісія з Кодексу аліментаріус, до основних завдань якої включено:

аналіз міжнародного й вітчизняного законодавства і розроблення пропозицій щодо удосконалення законодавства у сфері безпечності та якості харчових продуктів;

гармонізацію вітчизняного законодавства з міжнародним у зазначеній сфері;

сприяння впровадженню нових технологій, міжнародних стандартів, вітчизняних технічних регламентів і міжнародних санітарних заходів у сфері виробництва харчових продуктів та нових методів їх дослідження [23].

Насправді, створення і функціонування подібної комісії вказує на наявність реальних проблем у сфері гармонізації національних та міжнародних стандартів. Такий стан справ є закономірним, адже в Україні на дату підготовки цього матеріалу не залишилося спеціального органу у сфері стандартизації (див. табл.).

Державні органи, що в різний час виконували функції контролю за якістю та стандартами на сільськогосподарську продукцію

Назва	Період роботи	Примітка
Національна рада з питань якості	1996-2000	Створено на підставі [32], до завдань, серед іншого, було включено гармонізацію законодавства відповідно до європейських норм і принципів. Ліквідовано на підставі [33]
Державний комітет України по стандартизації, метрології та сертифікації	1996-2000	Створено на підставі [34], ліквідовано на підставі [35]
Державний комітет стандартизації, метрології та сертифікації України	2000-2003	Правонаступник попереднього комітету, створено на підставі [35], ліквідовано на підставі [36]
Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики	2003-2011	Правонаступник попереднього комітету, створено на підставі [36], ліквідовано на підставі [27]

Отже, в Україні склалася ситуація, коли в системі державного управління відсутній спеціальний орган, що займався б виключно питаннями стандартизації, які фактично зосереджені в підрозділах Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, яке на підставі підпункту 10 пункту 4 Положення [24] координує діяльність метрологічної служби, але при цьому не визначене як Центральний орган виконавчої влади у сфері метрології (ЦОВМ), передбачений ст. 4 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» [25]. У системі Міністерства економічного розвитку і торгівлі України функціонують ДП "УкрНДНЦ" [26], Державна інспекція України з питань захис-

ту прав споживачів [27], Державна пробірна служба України, яка при цьому перебуває в системі Міністерства фінансів [28]. Таким чином, маємо ситуацію, коли єдина організація, що займається виключно питаннями стандартизації та якості, в Україні відсутня, причому ці функції виконуються кількома структурами, які є розпорешені між різними міністерствами (станом на час підготовки цього матеріалу).

Якщо взяти за приклад іноземні країни – Російську Федерацію, Республіку Білорусь, або країни Європейського Союзу, то побачимо єдину організацію, що займається виключно питаннями стандартизації [29–31]. В Україні стандартизацією де-факто займа-

ється Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, в якого крім стандартизації є й низка інших, не менш важливих, завдань. А контроль у сфері стандартів покладено на Державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів, яка також вирішує ще й інші питання. Отже, робота по удосконаленню стандартів, їх гармонізації та уніфікації з міжнародними вимогами може бути організована ефективніше й суттєво прискорена за рахунок об'єднання розпорошених структур в єдину організацію, яка займатиметься виключно питаннями стандартизації. Важливо також уникнути дублювання, яке завжди виникає, коли подібною діяльністю займається кілька організацій. Крім того, за рахунок виключного характеру даної діяльності спрощується контроль за нею й підвищується її результативність.

Одним із найсуттєвіших ризиків, що стосуються безпосередніх виробників сільськогосподарської продукції та пов'язані з її якістю, є неохочання виручки (або її частини) внаслідок того, що якість одержаної продукції внаслідок різних причин не відповідає цільовим параметрам. Також до уваги слід брати ризик зміни таких параметрів, або їх упередженого тлумачення. Перше набуває актуальності в умовах, коли Україна опинилася перед вибором пріоритетного вектора зовнішньоекономічного розвитку. Адже й європейський напрям і азійський вимагають гармонізації стандартів, але при цьому вони не є повністю сумісними між собою. Це пояснюється неоднаковим рівнем технологічного та соціально-економічного розвитку, різними культурами, вплив яких на структуру споживання продуктів харчування залишається доволі відчутним.

За нормативами Російської Федерації молоко, в якому кількість соматичних клітин знаходиться в межах до 4 млн, вважається придатним до споживання [37]. А країни Європейського Союзу свого часу заборонили імпортувати молоко із США, в якому було понад 400 тис. таких клітин [38]. Різниця у вимогах до якості очевидна. Також на перший погляд очевидно є думка про "привабливіший" азійський вектор. Адже українські державні стандарти допускають наявність

до 800 тис. соматичних клітин [39] і за даним показником у разі суворіші за російський зразок. При цьому нижня межа такого параметра для молока вищого гатунку за українськими нормативами є граничною для Європейського Союзу. Разом із тим доцільність надання пріоритетів у даному питанні малозаселеним російським територіям¹ є сумнівним та навіть несе приховані загрози. Головні з них – звуження ринку й орієнтир на випуск продукції якості, придатної лише для експорту в країни із низькими вимогами до неї, яких залишається все менше. Проте навіть на внутрішньому ринку конкуренція загострюється, на полицях супермаркетів з'являється дедалі більше іноземних продуктів. Нарощують свою присутність і російські виробники. За таких умов орієнтир на ринок, що звужується, є джерелом проблем. Адже при підвищенні російським стандартизації якості до європейського рівня наша продукція може виявитися неконкурентною навіть на внутрішньому ринку, адже вона буде найгіршою за параметрами якості. Єдиним виходом із цієї ситуації є орієнтир на забезпечення продукцією сільськогосподарства європейського рівня вимог до якості вже нині. Це дасть змогу мінімізувати ризики для місцевих виробників сільськогосподарської продукції та сприятиме нарощуванню експортного потенціалу галузі.

Іншим викликом сільському господарству України стало його переміщення до особистих селянських господарств, питома вага яких у виробництві окремих видів сільськогосподарської продукції є визначальною. Зокрема, переважна частка валової продукції тваринництва виробляється в господарствах населення [42]. Це, певною мірою, ускладнює питання контролю за якістю та стандартизації такої продукції. Але поширення кооперації з питань збуту селянами своєї продукції може стати тією ланкою, що зможе успішно координувати зусилля селян і розв'язувати такі проблеми. Також ці питання потребують уваги з боку переробни-

¹ Згідно із статистичними даними [35, 36], чисельність населення в країнах Європейського Союзу (EU28) та в Російській Федерації станом на початок 2013 р. становила відповідно 505 млн і 143 млн осіб при значно більшій площі території РФ.

ків сільськогосподарської продукції, адже вони безпосередньо зацікавлені у забезпеченні підприємств галузі сільськогосподарською сировиною стандартизованої якості. Зменшення витрат на доведення сировини до необхідних кондицій та зниження ризику збитків унаслідок використання сільськогосподарської сировини неналежної якості мають стати тим економічним стимулом, що дасть можливість переробним підприємствам обґрунтовувати доцільність участі у фінансуванні частини витрат, пов'язаних із розвитком кооперації й створенням і підтримкою функціонування недержавної саморегульованої організації з питань стандартизації сільськогосподарської продукції.

Висновки. 1. По відношенню до сільськогосподарської продукції категорії "якісна" та "стандартна" відмінні. Наприклад, якісна продукція може бути нестандартною, а стандартна – не відповідати високим вимогам до якості. При цьому невідповідність сільськогосподарської продукції окремим вимогам стандартів (таким, наприклад, як однорідність за смаком, кольором або запахом, що часто доводить про органічне походження) не завжди означає її низьку якість. Таким чином, стандарти якості можуть бути використані не лише в системі заходів щодо забезпечення певного рівня якості, але і як інструмент провадження протекціоністської політики.

2. Питаннями стандартизації сільськогосподарської продукції, їх гармонізації відповідно до вимог перспективних зовнішніх ринків на державному рівні займаються різні організації, що призводить до дублювання функцій та перевитрат ресурсів. Тому створення єдиного державного органу з цих питань підвищить ефективність їхньої роботи, а також цьому сприятимуть недержавні саморегульовані організації, створені безпосередньо товаровиробниками.

3. На прикладі коров'ячого молока показано, що РФ має рівень національних стан-

дартів на продукцію сільського господарства нижчий, ніж у країнах Європейського Союзу. Для українських виробників це може виглядати як перевага. Але орієнтир на низький рівень якості, що дає змогу одержувати економію витрат у короткостроковому періоді, призведе спочатку до втрати конкурентних переваг українськими виробниками сільськогосподарської продукції, а тоді — до втрати ринку збуту своєї продукції, в тому числі внутрішнього. А беручи до уваги, що за чисельністю населення, яке є основним споживачем продукції сільського господарства і не тільки, Російська Федерація значно поступається сукупності країн Європейського Союзу, надання їй виключного зовнішньоекономічного пріоритету несе високі ризики й потребує ретельного обґрунтування.

4. Існує ризик втрати доходів українськими сільськогосподарськими товаровиробниками внаслідок зменшення їх ринкової частки як на зовнішніх, так і на внутрішньому ринку через повну або часткову невідповідність продукції як вимогам до її якості, так і місцевим стандартам.

5. На рівні сільськогосподарського підприємства вирішення питань мінімізації ризиків щодо якості продукції слід пов'язувати із запровадженням ефективних систем контролю за нею, моніторингу місцевих та іноземних стандартів. Разом із тим витрати на запровадження й функціонування таких систем не повинні перевищувати додаткові надходження, завдяки поліпшенню якості продукції, що виробляється. З метою мінімізації таких витрат шляхом їх розподілу серед якнайбільшого числа підприємств галузі можливе створення товаровиробниками спеціалізованої саморегульованої організації, яка могла б взяти на себе координацію діяльності у сфері стандартизації та якості сільськогосподарської продукції.

Список використаних джерел

1. Векслер Е.М. Менеджмент якості [Текст] / Е. М. Векслер, В. М. Рифа, Л. Ф. Василевич; під заг. ред. Е. М. Векслера. — К. : ВД "Професіонал", 2008. — 320 с.
2. Рамперсад Х.К. Общее управление качеством: личностные и организационные изменения [Текст] / Хьюберт К. Рамперсад. — М.: ЗАО "Олимп-Бизнес", 2005. — 256 с.
3. Deming, W.E. Out of the Crisis [Text] / W. Edwards Deming. — Cambridge : Massachusetts Inst Technology, 1982. — ISBN: 9780911379013

4. Juran, J. Quality Control Handbook [Text] / J.M. Juran. — 3rd edition. — New York : McGraw Hill Higher Education, 1974.
5. Feigenbaum, A. Total Quality Control: Engineering and Management; the Technical and Managerial Field for Improving Product Quality, Including its Reliability, and Forreducing Operating Costs and Losses [Text] / A.V. Feigenbaum. — New York : McGraw-Hill, 1961.
6. Ishikawa, K. What is Total Quality Control? the Japanese Way [Text] / Karoru Ishikawa, Kaoru Ishikawa. — 1st edition. — Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1988.
7. Taguchi, G. Introduction to Off-line Quality Control [Text] / Genichi & Yu-in Wu Taguchi. — [S. l.] : C. Japan QC Assoc., 1979.
8. Crosby, P. B. Quality is Free: The Art of Making Quality Certain: How to Manage Quality - So That it Becomes A Source of Profit for Your Business [Text] / Philip B. Crosby. — 1st edition. — New York : McGraw-Hill Companies, 1979.
9. Історія українського селянства: нариси: В 2 т. [Текст] / О. В. Андрощук, В. К. Баран, А. В. Блануца [та ін.]; за ред. В.А. Смолій. — К. : Наук. думка, 2006. — Т. 1. — 632 с.
10. Капица, С.П. Очерк теории роста человечества [Текст] / С. П. Капица. — М.: Междунар. прогр. образования, 1999. — 240 с.
11. Weatherford, J. The History of Money [Text] / Jack Weatherford. — New York : Crown, 1997.
12. Пшеница и оценка ее качества [Текст]; пер. с англ. К.М. Селивановой и И.Н. Серебряного; под ред. и с предисл. Н.П. Козьминской и Л.Н. Любарского. — М.: Колос, 1968. — 496 с.
13. Фейгенбаум, А.В. Контроль качества продукции: сокр. пер. с англ. [Текст] / Арманд В. Фейгенбаум. — М.: Экономика, 1986. — 472 с.
14. Овощи : Гост В1721-42 - 1726-42 / Нар. ком. заготовок СССР [Текст]. — М.: Стандартгиз, 1943. — 14 с.
15. Шерсть русская весенней стрижки : ГОСТ 455 [Текст]. — Изд. офиц. переизд. сентябрь 1948 г. изд. — М.: Стандартгиз. — 4 с.
16. Про затвердження тематичного плану наукових розробок у сфері стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції на 2006 рік: наказ Мінагропродовольства України від 05.07.2006 р. № 348 [electronic]. — URL: <http://zakon.nau.ua/print/?ff=5&fs=10&uid=1021.3006.3&type=0>.
17. Про прийняття національних стандартів України, гармонізованих з міжнародними стандартами, затвердження національних стандартів України, змін до національних стандартів України, скасування національних стандартів України та міждержавних стандартів в Україні: наказ від 22.08.2013 р. №1010 [electronic] // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. — URL: <http://www.nau.kiev.ua/druk.php?name=442226-22082013-0.htm>.
18. Грищенко, Д.М. Гармонізація Державних стандартів України в галузі птахівництва з Директивами і Постановами ЄЕС [electronic] / Д. М. Грищенко // Poultry Market. Маркетингові дослідження ринків птахівництва і світу. — URL: <http://market.avianua.com/?p=2207>.
19. В Україні тривають заходи щодо гармонізації стандартів виробництва продукції [electronic], Уряд. портал : єдиний портал органів виконавчої влади України. — URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245040310&cat_id=244276429.
20. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 №959-XII [electronic].— URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12/print1389888381251622>.
21. Про систему валютного регулювання і валютного контролю : Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 №15-93 [electronic]. — URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12/print1389888381251622>.
22. Про затвердження Положення про національну комісію із зводу харчових продуктів Кодекс аліментаріус та її персонального складу [electronic] // Кабінет Міністрів України. Постанова від 19.04.1999. № 616. — URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/616-99-%D0%BF>.
23. Питання Національної комісії України з Кодексу аліментаріус [electronic] // Кабінет Міністрів України. Постанова від 03.07.2006. № 903. — URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/903-2006-%D0%BF>.
24. Про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [electronic] // Указ Президента України від 31.05.2011. № 634/2011. — URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/634/2011/print1363711576081729>.
25. Про метрологію та метрологічну діяльність [electronic] // Закон України від 11.02.1998. №113/98-ВР. — URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/113/98-%D0%B2%D1%80/print1363711576081729>.
26. Про створення Українського науково-дослідного і навчального центру проблем стандартизації, сертифікації та якості [electronic] // Постанова КМУ від 21.08.2003. № 1337. — URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1337-2003-%D0%BF>.
27. Про положення про Державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів [electronic] // Указ Президента України від 13.04.2011. № 465/2011. — URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/465/2011>.
28. Про Положення про Державну пробірну службу України [electronic] // Указ Президента України від 13.04.2011. № 461/2011. — URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/461/2011>.
29. О федеральном агентстве по техническому регулированию и метрологии [electronic] // Постановление Правительства Российской Федерации от 17.06.2004. № 294. — URL: <http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?docbody=&nd=102087067&intelsearch=%EC%E5%F2%F0%EE%EB%EE%E3%E8%E8+294>.
30. О структуре правительства Республики Беларусь // Указ Президента Республики Беларусь от 05.05.2006. № 289 [Text] // Нац/ реестр правовых актов Республики Беларусь. — №. 74. — С. 5–10.
31. Regulation (EU) № 1025/2012 of the European Parliament and of the Council [Text] // Official Journal of European Union. — 2012. — November. — Vol. 55, № L316. — P. 12–33.
32. Про Національну раду з питань якості [electronic] // Указ Президента України від 02.09.1997 р. № 942/97 (із змінами). — URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/942/97>.

33. Про ліквідацію деяких консультативних, дорадчих та інших органів [electronic] // Указ Президента України від 14.07.2000. № 889/2000. — URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889/2000>.
34. Про Положення про Державний комітет України по стандартизації, метрології та сертифікації [electronic] // Указ Президента України від 24.05.1996. (із змінами). — URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/375/96/ed20000726>.
35. Про Державний комітет стандартизації, метрології та сертифікації України [electronic] // Указ Президента України від 26.07.2000. № 926/2000. — URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/926/2000>.
36. Питання Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики [electronic] // Указ Президента України від 18.03.2003. № 225/2003. — URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/225/2003>.
37. Технический регламент на молоко и молочную продукцию : Федеральный закон РФ от 12.06.2008. № 88-ФЗ [electronic]. — URL: <http://www.rg.ru/2008/06/20/reglament-dok.html>.
38. The effect of clean water for cows and their milk [electronic]. — URL: <http://www.go2intl.com/cows.html>.
39. Молоко та молочні продукти. Вимоги при закупівлі : ДСТУ 3662-97 [electronic]. — URL: http://vet.in.ua/menu/legislation.php?id_article=155.
40. European comission. Eurostat. your key to european statistics [electronic]. — URL: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>.
41. Федеральная служба государственной статистики [electronic]. — URL: <http://www.gks.ru/>.
42. Державна служба статистики України [electronic]. — URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Стаття надійшла до редакції 12.03.2014 р.

* * *

Новини АПК

Аграрний фонд реалізує 150 тис. т цукру для зниження ціни

Аграрний фонд з метою стабілізації ціни на внутрішньому ринку до серпня реалізує 150 тис. т цукру. Про це заявив Міністр аграрної політики та продовольства України Ігор Швайка під час спільного брифінгу з головою Держсільгоспінспекції.

«Загальний обсяг, який у нас є, — це 150 тис. т цукру. Це те, що необхідно випустити на ринок, щоб стабілізувати ціну», — сказав Ігор Швайка, зазначивши, що рішення про продаж цукру із державних запасів було ухвалено Урядом.

За словами Міністра, планується, що в травні Аграрний фонд продасть 30–35 тис. т цукру, у червні — 40–45 тис. т. Разом із тим Міністр уточнив, що виручені від реалізації цукру гроші Аграрний фонд направить на закупівлю сухого молока та вершкового масла на внутрішньому ринку.

«Наша задача прослідкувати як такий необхідний елемент впливає на ринок і контролювати його щомісяця. Ми маємо утримувати ту ціну, яка на виході щосезонно. Принцип взаємодії такий: ми сьогодні реалізовуємо цукор за тією ціною, яка визначена рішенням Уряду, а виручені кошти направляємо на закупівлю продуктів переробки молока», — сказав очільник відомства.

Міністр зазначив, що завдяки інтервенціям Аграрного фонду на ринку молока вдасться підтримати закупівельні ціни на молочну сировину в умовах заборони на експорт молочної продукції ряду українських виробників до Росії.

Прес-служба Мінагрополітики України